

KVINNOR UNDER ANDRA VÄRLDSKRIGET

Kvinnor under andra världskriget: Kvinnor deltog inte så mycket i krigsproduktion i de olika axelmakterna. De var mer aktiva i de allierade länderna. I Sovjetunionen tjänstgjorde många till och med som soldater. I ockuperade länder deltog kvinnor i stort antal i motståndsrörelserna.

Tyskland: I början av andra världskriget motsatte sig Tyskland idén att kalla in kvinnor till industriproduktionen på grund av ideologiska orsaker (nazism). Kvinnor skulle vara hemma, uppfostra barnen och ta hand om hushållet. Den tyska ekonomin krävde dock fler arbetare eftersom männen kallades in till det militära så redan 1939 arbetade 14,6 miljoner kvinnor utanför hemmet (37% av alla arbetare). Under kriget kom cirka 250 000 fler kvinnor att ingå i den tyska arbetskraften – men aldrig i militärtjänst. Istället för att få fler kvinnor att arbeta under kriget använde sig Tyskland av utländska arbetare. År 1943 kom omkring 20 % av den totala arbetsstyrkan från andra länder (de flesta av dem genom tvångsarbete). 1944 fanns det 7 487 000 utländska arbetare i Tyskland.

Storbritannien: Storbritannien sysselsatte miljontals kvinnor under kriget. I början av 1941 var alla kvinnor mellan 18–60 skyldiga att registrera sig som en förberedelse för att bli inkallad som arbetskraft till industrierna. År 1943 hade 90 % av alla ogifta kvinnor och 80 % av gifta kvinnor arbeten som var knutna till krigsinsatsen. Vid slutet av kriget var 6,5 miljoner kvinnor anställda i fabriker eller varv som tillverkade krigsvaror. Trots denna insats för landet så mötte de diskriminering i fråga om löner (de fick betydligt lägre löner än män trots att de utförde samma arbete).

Japan: Japan ville inte att kvinnor skulle delta i krigsproduktionen – ändå kom miljoner kvinnor göra det för att kunna försörja sina familjer.

USA: Amerikanska kvinnor och minoriteter deltog mer i krigsproduktion än i någon annan

nation utom Sovjetunionen. 1941 arbetade över 14,5 miljoner kvinnor utanför hemmet. År 1945 arbetade över 19 miljoner kvinnor utanför hemmet (cirka 39 % av arbetsstyrkan). Kvinnors deltagande i de nya krigsrelaterade industrier var med andra ord betydande. År 1943 var 10% av skeppsbyggarna kvinnor – "*Rosie the Riveter*" (ingen hade varit anställd i varvsindustrin före andra världskriget).

Sovjetunionen: Sovjetunionen sysselsatte kvinnor i större antal än någon annan nation som var inblandad i andra världskriget. Nästan alla jordbruksarbetare var kvinnor (många djur togs från gårdar, så kvinnor var tvungna att dra jordbruksredskapen själva för att kunna bruka åkrarna).

Kvinnor i det militära: Kvinnor i de militära hade oftast en icke-stridande roll förutom i Sovjetunionen där vissa kvinnor deltog i stridande enheter.

Storbritannien: Storbritannien rekryterade kvinnor för icke-stridande militärt arbete. År 1943 var 180 000 kvinnor medlemmar av *Women's Auxiliary Air Force* som arbetade vid radarstationer samt kontrollerade spärrballonger och luftvärnsartilleri. Ytterligare 100 000 kvinnor tjänstgjorde i *Women's Royal Navy Service (WRNS)* som chaufförer, städerskor, kockar och ett fåtal som styrmän på mindre hamnfartyg, som mekaniker mekaniker och vid kustens luftvärnsartilleri. Över 200 000 kvinnor tjänstgjorde i *Auxiliary Territorial Service* som mekaniker, chaufförer, städerskor och kockar. Det fanns också 90 000 kvinnor som tjänstgjorde i *Women's Land Army*. 1945 var 460 000 kvinnor sysselsatta i icke-stridsarbete inom militären.

Sovjetunionen: Över 800 000 kvinnor tjänstgjorde i de sovjetiska väpnade styrkorna. Tre militära flygplansenheter bestod helt av kvinnor, inklusive piloter, besättningar och mekaniker. Dessa flygenheter genomförde över 50 000 uppdrag mot olika Axelmakters mål mellan 1942–1945. Hundratusentals kvinnor tjänstgjorde också i armén, där flera var framgångsrika krypskyttar. År 1945 var 40 % av alla arméläkare kvinnor och många luftvärnsbatterier var bemannade av kvinnor. Många stridsvagnsbesättningar var helt sammansatta av kvinnor och i slutet av kriget fanns 500 000 kvinnor i uniform och de hjälpte till att genomföra ockupationen av Tyskland.

USA: Över 300 000 kvinnor anslöt sig till militären och de tjänstgjorde i den amerikanska armén, marinen och marinkåren – i nästan alla funktioner utom strid. (*Army – the Women's Army Corps – WAC; Women Accepted for Volunteer Emergency Service (Waves – Navy...); Women Air Force Service Pilots – WASPs*).